

Тема 25

Годівля ремонтного і відгодівельного молодняку великої рогатої худоби

1. Закон Чирвинського-Молігонова та вчення П.Д. Пшеничного про спрямоване вирощування молодняку
2. Норми годівлі та раціони молодняку в різні вікові періоди
3. Раціональні режими і техніка годівлі молодняку
4. Особливості годівлі молодняку при інтенсивному вирощуванні та відгодівлі
5. Основні види і типи відгодівлі: на жомі, силосі, сінажі, бразі, зелених кормах, пасовищах
6. Контроль повноцінності годівлі
7. Фактори впливу на повноцінність годівлі та ефективність інтенсивного вирощування і відгодівлі молодняку
8. Шляхи і методи підвищення поживності і продуктивної дії раціонів для інтенсивного вирощування і відгодівлі молодняку

1. Особливості годівлі при вирощуванні і відгодівлі молодняку та відгодівля дорослої худоби

- Основною метою інтенсивного вирощування і відгодівлі молодняку великої рогатої худоби повинно бути досягнення середньодобових приростів 800-1200 г, живої маси 500-550-600 кг у 18-20-місячному віці при економних витратах кормів на рівні 7-8 корм. одиниць (75-85 МДж обмінної енергії) на 1 кг приросту в основному за рахунок дешевих вегетативних, грубих, соковитих, зелених кормів (60-70% за поживністю).
- Вирощувати і відгодовувати бичків, як основний м'ясний контингент, необхідно до оптимально високих вагових кондицій, які залежать від породи, а саме:

Симентали	550-650 кг у 18-21 міс.	маса туші	330-350 кг
Лебединська	550-640 кг у 18-21 міс.	маса туші	330-350 кг
Чорно-ряба	520-600 кг у 18-21 міс.	маса туші	300-330 кг
Червона-стєпова	500-550 кг у 18-21 міс.	маса туші	280-300 кг
англерська	500-570 кг у 18-21 міс.	маса туші	280-300 кг
українська-м'ясна	580-600 кг у 18 міс.	маса туші	345-350 кг
волинська	580-600 кг у 18 міс.	маса туші	340-350 кг

Основною біологічною закономірністю росту, розвитку і формування м'ясної продуктивності молодняку великої рогатої худоби в онтогенезі є зменшення вмісту білка і збільшення жиру і енергії в 1 кг приросту із зростанням віку і живої маси (табл..)

Хімічний склад тіла великої рогатої худоби різного віку, %

Речовини	Плід в 6 міс.	Вік, міс.				
		При народженні	6	11	26	48
Вода	85	74,0	64,0	62,0	62,0	53,0
Жир	2,4	3,5	10,4	14,6	14,4	23,7
Протеїн	10,5	17,8	19,3	18,4	18,6	18,8
Зола	1,8	4,4	4,9	4,7	5,1	5,0
Міститься в 1 кг тіла енергії:						
Ккал	850	1350	2100	2440	2420	3330
МДж	3567	5666	8814	10240	10157	14186

- Основним фактором формування маси тіла і м'ясної продуктивності молодняка є рівень живлення. При підвищенні рівня енергії в раціоні і концентрації енергії в кг сухої речовини зростають середньодобові прирости і ефективність використання енергії кормів на одиницю приросту. Оптимальною концентрацією обмінної енергії в 1 кг сухої речовини для одержання середньодобових приростів 0,8-1,0 кг є 10-10,5 МДж або 0,85-0,9 корм. од., що досягається рівнем концентратів 30-40% за поживністю, високою якістю основних кормів (силос, сінаж, сіно, жом) і балансуванням раціонів за фосфором, кальцієм, кухонною сіллю, мікроелементами (цинк, кобальт, мідь, марганець, селен), вітаміном Д, Є.

Хімічний склад і вміст енергії в 1 кг приросту маси тіла у бичків при вирощуванні та відгодівлі (за Б. Піатковським, 1978)

Маса тіла, кг	Вода, г	Білок, г	Жир, г	Зола, г	Енергія, МДж	Відношення	
						Енергія білка до золової енергії	Білка до жиру
50	719	169	70	42	6,8	59	2,41
100	715	167	78	40	7,1	56	2,14
200	691	165	106	38	8,1	48	1,55
300	612	163	189	36	11,4	34	0,86
400	478	161	328	33	16,9	23	0,49
500	279	159	522	30	24,6	15	0,30

- Із збільшенням живої маси вміст жиру в 1 кг приросту збільшується в 4,7-6,7 разів, вміст води зменшується в 1,5-2,6 рази, енергонасиченість зростає в 2,5-3,5 рази при відносно стабільному вмісті білка на рівні 159-169 г в 1 кг приросту живої маси.
- Для досягнення породного потенціалу необхідно виконувати такі головні технологічні вимоги, що розроблені в ХДЗВА і ІТ УААН (професор Кандиба В. М.)

- 1. Нова концепція стабільно інтенсивного вирощування від народження до забою в оптимальному віці 18-21 міс. і досягнення живої маси 500-650 кг в залежності від породи замість існуючої концепції дорощування та інтенсивної заключної відгодівлі.**
- 2. Стабільне забезпечення молодняку у всіх періодах онтогенезу (молочний, післямолочний, передзabійний) обмінною енергією, повноцінним протеїном, іншими поживними речовинами, макро- і мікроелементами, вітамінами згідно деталізованих норм годівлі за 24-28 показниками поживності (обмінна енергія, суха речовина, крохмаль, жир, кухонна сіль, кальцій, фосфор, магній, сірка, цинк, мідь, кобальт, марганець, залізо, йод, селен, каротин, вітамін Д, вітамін Є).**
- 3. Забезпечення достатньо високої концентрації обмінної енергії в 1 кг сухої речовини раціонів на рівні 10-10,5 МДж та перетравного протеїну на рівні 100 г на 1 корм. од. або 9-10% від сухої речовини.**
- 4. Підтримання оптимального рівня сирової клітковини в раціонах в межах 18-20% для молодняку від 6 до 15 міс. віку, цукрово-протеїнового відношення 1,8-2 : 1**
- 5. Згодовування всіх видів кормів у подрібненому, змішаному виді мобільними кормороздавачами-змішувачами.**

- Нова концентрація стабільно інтенсивного вирощування бичків від народження до забою в оптимальному віці при досягненні живої маси 500-650 кг передбачає раннє інтенсивне вирощування телят від 1 до 6 міс. на рівні середньодобових приростів 900-1000 г, продовження інтенсивного вирощування від 6 до 12 міс. при середньодобових приростах 1000-1100 г, в 12-18 міс. 950-1000 г, в 12-18 міс. 950-1000 г, 18-21 – 700-800 г. Як відомо, існуюча тенденція вирощування, дорощування та заключної інтенсивної відгодівлі включає помірне вирощування телят на рівні середньодобових приростів 600-700 г, потім їх дорощування від 7 до 13-14 місяців при середньодобових приростах 700-800 г і заключну відгодівлю від 14 до 20-21 міс. при рівні приростів 900-1000 г. Традиційна концепція гальмує реалізацію генетичного потенціалу росту в молочний і післямолочний періоди, не дозволяє одержувати пісної, високобілкової яловичини і вирощувати бичків з масою туш 300-350 кг у молодняку 18-21-місячному віці.
- Для досягнення генетичного потенціалу м'ясної продуктивності бичків молочних і комбінованих порід необхідно організувати в господарстві систему повноцінної годівлі від народження до забою, що повинна охоплювати:

- 1. Деталізовані норми годівлі за 24-28 показниками (табл..)**
- 2. Норми згодовування кормів, сухої речовини, обмінної енергії, протеїну, клітковини, крохмалю, цукру, натрію, хлору, кальцію, фосфору, магнію, калію, сірки, цинку, міді, заліза, кобальту, йоду, каротину, вітаміну Д3, вітаміну А, вітаміну Є (табл.)**
- 3. Біологічно-повноцінні раціони по періодах росту, збалансовані за 24-28 показниками поживності (табл.)**
- 4. Оптимальну концентрацію обмінної енергії, поживних і біологічно активних речовин в 1 кг сухої речовини раціонів (табл.)**
- 5. Найбільш ефективну технологію приготування і згодовування всіх видів кормів і балансуєчих добавок у вигляді повнораціонних кормосумішок, рецепти яких наведено в табл. Основними компонентами кормосумішок є силос, сінаж, сіно, комбікорм, солома, зелені корми (в літній період). Економічно найбільш ефективним є приготування і роздавання кормосумішок на кормові столи мобільними кормами-змішувачами типу Самурай – 3 плюс, Секо, Бульдог та ін. модифікацій.**
- 6. Згодовування кормосумішок підвищує середньодобові прирости бичків на 18-20% і зменшує витрати сукупної енергії (пального, і ін.) на 30-35% на 1 ц приросту живої маси в порівнянні із окремим роздаванням кормів 5-6 і більше разів на добу.**

Основні види і типи відгодівлі

- Основні види і типи відгодівлі молодняку залежать від основного корму, що буде в раціоні і підрозділяються на 1) відгодівлю на силосі; 2) відгодівлю з використанням сінажу; 3) комбіновану годівлю на силосі і сінажі; 4) відгодівля на буряковому жомі; 5) відгодівля на зелених кормах і пасовищах; 6) відгодівля з використанням барди; 7) відгодівля концентратного типу.

Відгодівля на силосі

- Найбільше значення і поширення має відгодівля на кукурудзяному силосі. Силос має високу енергетичну цінність: в 1 кг міститься 0,20-0,25 корм. од., 10-11 МДж обмінної енергії в 1 кг сухої речовини, але в силосі недостатньо протеїну, фосфору, а його каротин лише наполовину засвоюється в організмі. Тому в силосні раціони необхідно вводити високоякісне бобове сіно (люцерна, еспарцету) до 10% за поживністю, комбікорм до 30-40%, який містить фосфорні добавки, вітаміни А, Д та дефіцитні мікроелементи (цинк, кобальт, мідь, марганець, селен) у складі преміксів.
- Для одержання середньодобових приростів 800-1000 г в структурі раціонів при відгодівлі на силосі повинно бути: силосу кукурудзяного 40-50% за поживністю, концентратів (комбікорму 30-40%), сіна 10-12%, соломи 5-6%, кормових буряків 2-5%.

Відгодівля на жомі

- Особливістю хімічного складу жому є високий вміст вуглеводів (БЕР і клітковина) і недостача в ньому протеїну, фосфору і вітамінів (каротин, вітамін Д). Така незбалансованість жому є причиною того, що уже через 2-3 місяці відгодівлі на жомі худоба втрачає апетит, знижуються середньодобові прирости, тварини захворюють остеомалаяцію, «падають» на ноги і передчасно, з низькою живою масою вибраковуються на м'ясокомбінат. Щоб цього не допускати необхідно жомові раціони збалансувати за протеїном фосфором і вітамінами за рахунок бобового сіна і комбікорму, в якому є фосфорні добавки, солі дефіцитних в жомі мікроелементів, зокрема цинку та вітаміни А, Д, Є. Ефективність жомової відгодівлі залежить від правильної програми інтенсивної відгодівлі на жомі. В період підготовки до жомової відгодівлі бичків живою масою 150-180 кг вирощують до 250-300 кг при рівні середньодобових приростів 800 г на раціонах, що містять сіно, кукурудзяний силос, мелясу, невелику кількість жому (10-15 кг на голову), комбікорм, сіль, премікс (табл.). Потім бичків живою масою 300-350 кг інтенсивно відгодовують на жомі (45-50 кг на голову) до здавальної живої маси 450-500 кг. В раціонах () крім жому згодовують по 3-3,5 кг комбікорму, 3 кг соломи або сіна, 1-1,5 меляси, 40-60 г діамонійфосфату, 50-60 г кухонної солі, 90-100 г мінерального преміксу, 0,8 г вітаміну Д, 0,1-0,3 г вітаміну А із вмістом 300 тис. МО вітаміну А в 1 г сухого стабілізованого концентрату вітаміну А.

**Раціони для бичків в період підготовки до жомової відгодівлі
та при інтенсивній жомовій відгодівлі**

Корми	Підготовка до відгодівлі			Відгодівля		
	Жива маса бичка, кг					
	150-180	18-240	241-300	301-350	351-400	401-450
Сіно	2,0	1,0	-	-	-	2,0
Солома	-	2,0	3,0	3,0	3,0	1,0
Силос	7,0	13,0	15,0	-	-	-
Жом свіжий або кислий	10,0	15,0	20,0	45,0	50,0	40,0
Комбікорм	1,2	1,5	2,5	3,0	3,5	3,5
Патока	0,5	0,5	0,5	1,0	1,2	1,5
Діамонійфосфат, г	50	60	70	40	50	60
Вітамін Д, г	0,43	0,63	0,81	0,81	0,81	0,81
Вітамін А сухий	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
Стабілізований із вмістом 300 тис. МО віт. А в 1 г						
Кухонна сіль, г	25	30	35	40	50	60
Премікс мінеральний, г	50	60	80	90	100	100

Відгодівля на сінажі

- Характерною особливістю сінажу, як корму – є його висока і універсальна поживність, як джерела і протеїну, і мікро-макроелементів і частково енергії. Цінність сінажного типу відгодівлі полягає в можливості одержання більш високих, ніж при силосній відгодівлі приростів, але з меншими витратами зернових концентратів. Концентрати необхідні в сінажних раціонах лише як додаткове джерело енергії, половину яких можна замінити сухим жомом, або кормовими буряками за поживністю.
- В раціонах при сінажній відгодівлі бичків 60-65 і 70-80% міститься сінажу і 20-30% концентратів, що забезпечує одержання середньодобових приростів 900-1000 г при меншій собівартості 1 ц приросту у порівнянні із силосним типом відгодівлі та зменшеним в 1,5-2 рази витрачанням зернових концентратів.
- В 1 кг сінажу повинно бути 0,35 корм. од., 40-50 г перетравного протеїну і 2,1-2,2 МДж чистої (продуктивної) енергії, тобто сінаж повинен бути високоякісним і відповідати вимогам стандарту I класу.
- Програма годівлі при інтенсивному вирощуванні і відгодівлі бичків з використанням сінажу наведена в табл. (за А. Хеннігом, 1972)

Програма годівлі при інтенсивному вирощуванні і відгодівлі бичків з використанням сінажу

Жива маса, кг	Середньо-добовий приріст, кг	Добова споживання кормів, кг			
		сінаж	комбікорм	сухий буряковий жом	зерноsumіш + сухий жом (1 : 1)
Вирощування					
150	0,6	2	2,0	-	-
200	0,6	6	1,0	0,5	-
250	0,6	9	0,5	0,5	-
300	0,7	11	-	1,0	-
Відгодівля					
300	1,0	11,0	-	-	2
350	1,2	15,5	-	-	2
400	1,2	17,5	-	-	2
450	1,3	20,5	-	-	2
500	1,3	22,5	-	-	2
550	1,2	23,5	-	-	2

Норми годівлі бичків симентальської, лебединської і чорно-рябої порід при інтенсивному вирощуванні від народження до 6-місячного віку

Показники	Вік, міс.					
	0-1	1-2	2-3	3-4	4-5	5-6
	Жива маса, кг					
	37-65	60-90	90-120	120-150	150-180	180-210
Обмінна енергія, МДж	22,0	27,0	30,0	35,0	47	59
Енергетичні кормові одиниці	2,2	2,7	3,0	3,5	4,7	5,9
Кормові одиниці	2,4	3,1	3,5	4,3	5,6	6,6
Суша речовина, кг	1,0	1,6	2,3	3,2	4,4	5,6
Сирий протеїн, г	350	450	500	600	710	960
Перетравний протеїн, г	300	380	440	480	565	660
Сира клітковина, г	-	-	-	450	700	1135
Крохмаль, г	-	-	-	565	620	690
Цукор, г	350	450	470	440	460	500
Сирий жир, г	260	270	240	250	255	260
Сіль кухонна, г	6	9	11	16	22	25
Кальцій, г	14	20	26	28	30	33
Фосфор, г	9	12	16	18	20	21

**Норми годівлі бичків симентальської, лебединської і чорно-рябої
порід
при інтенсивному вирощуванні від народження до 6-місячного
віку**

Показники	Вік, міс.					
	0-1	1-2	2-3	3-4	4-5	5-6
	Жива маса, кг					
	37-65	60-90	90-120	120-150	150-180	180-210
Магній, г	2	3	5	7	11	12
Калій, г	12	17	22	28	35	45
Сірка, г	6	8	10	12	16	18
Мідь, мг	10	16	23	32	44	45
Цинк, мг	50	80	115	160	220	280
Кобальт, мг	0,6	1,0	1,4	2,1	2,6	3,2
Марганець, мг	40	64	92	128	176	215
Залізо, мг	55	90	120	165	240	325
Йод, мг	0,5	0,8	1,1	1,6	1,9	2,0
Селен, мг	0,1	0,16	0,23	0,32	0,4	1,1
Каротин, мг	27	43	62	82	110	115
Вітамін D, тис. МО	1,2	1,5	2,0	2,5	2,7	3,8
Вітамін E, мг	33	55	77	104	132	135

**Норми годівлі бичків симентальської, лебединської і чорно-рябої порід при інтенсивному вирощуванні
(середньодобові прирости 1000 г) до високих вагових кондицій**

Показники	Жива маса, кг									
	200	250	300	350	400	450	500	550	600	650
Обмінна енергія, МДж	59	64	80	90	100	110	117	120	126	132
Енергетичні кормові одиниці	5,9	6,4	8,0	9,0	10,0	11,0	11,7	12,0	12,6	13,2
Кормові одиниці	6,6	7,0	7,9	8,2	9,1	9,4	9,7	10,9	11,6	12,3
Суха речовина, кг	5,6	6,4	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0	12,2	12,5	13,0
Сирий протеїн, г	960	1025	1030	1070	1215	1250	1290	1450	1546	1600
Перетравний протеїн, г	660	665	695	730	790	800	840	872	928	950
Сира клітковина, г	1135	1345	1680	1890	1900	2090	2375	2400	2473	2550
Крохмаль, г	690	730	870	905	1095	1125	1160	1200	1250	1300
Цукор, г	500	530	600	625	730	750	775	787	833	850
Сирий жир, г	250	260	295	310	340	355	360	365	375	380
Сіль кухонна, г	25	30	40	45	55	60	65	70	75	80
Кальцій, г	30	35	43	45	49	56	61	65	68	70

Показники	Жива маса, кг									
	200	250	300	350	400	450	500	550	600	650
Фосфор, г	16	20	23	26	27	30	33	36	40	45
Магній, г	16	20	23	26	27	30	33	36	39	40
Калій, г	45	54	61	68	75	84	93	110	118	120
Сірка, г	20	24	26	30	31	34	38	42	47	48
Мідь, мг	45	55	70	75	85	95	105	108	112	130
Цинк, мг	280	320	400	450	500	550	600	610	625	650
Кобальт, мг	3,2	3,8	4,8	5,4	6,0	6,6	7,5	7,6	7,7	7,8
Марганець, мг	215	255	320	360	400	440	500	525	565	585
Залізо, мг	325	385	480	540	600	660	750	760	780	800
Йод, мг	1,6	1,9	2,4	2,7	3,0	3,3	3,8	4,0	4,2	4,4
Селен, мг	1,1	1,2	1,6	1,8	2,0	2,2	2,4	2,5	2,6	2,7
Каротин, мг	50	58	72	81	90	99	112	118	120	125
Вітамін D, тис. МО	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0	12,2	12,5
Вітамін E, мг	135	160	200	225	250	275	300	305	312	320

Норми згодовування кормів, сухої речовини, обмінної енергії, кормових одиниць, протеїну, інших поживних речовин, макро- і мікроелементів, вітамінів на 1 симентальського бичка на повний технологічний цикл вирощування та в середньому на рік для одержання живої маси 648 кг в 21-місячному віці

Найменування кормів, поживних та біологічно активних речовин	На повний технологічний цикл вирощування від 1 до 21 міс.	В середньому на рік
Молоко, кг	275	157
Знежирене молоко, кг	198	113
Силос кукурудзяний, кг	7745	4424
Сінаж бобових трав, кг	3712	2120
Зелені корми, кг	2160	1234
Сіно, кг	498	285
Солома, кг	185	106
Комбікорм, кг	1585	905
в т.ч. вітамінно-мінеральний премікс, кг	16	9
Буряки кормові, кг	275	157

Концентрація обмінної енергії, поживних і біологічно активних речовин в 1 кг сухої речовини (СР) кормів у раціонах бичків чорно-рябої породи по періодах вирощування

Найменування поживних і біологічно активних речовин	Концентрація в 1 кг СР				
	1-6 міс.	7-12 міс.	13-18 міс.	19-21 міс.	1-21 міс.
Обмінна енергія, МДж	10,58	9,47	9,83	10,12	9,85
Енергетичні кормові одиниці	1,06	0,95	0,98	1,01	0,99
Кормові одиниці	0,97	0,81	0,86	0,88	0,86
Сирий протеїн, г	168	125	130	141	135
Перетравний протеїн, г	117	80	91	95	90
Сира клітковина, г	188	223	227	234	225
Крохмаль, г	154	129	149	153	144
Цукор, г	97	58	61	60	63
Сирий жир, г	52	33	35	36	36
Натрій, г	3,9	3,2	3,7	4,0	3,6
Хлор, г	7,4	7,7	7,9	8,1	7,9
Кальцій, г	8,3	5,6	5,6	5,4	5,8
Фосфор, г	3,9	2,9	2,9	3,0	3,0
Магній, г	2,8	2,5	2,4	2,3	2,5
Калій, г	12,9	16,0	16,2	16,6	16,0
Сірка, г	2,8	1,9	2,3	2,7	2,3

Біологічно повноцінні раціони для інтенсивного вирощування бичків симентальської породи по періодах росту

Корми, поживні і біологічно активні речовини	Періоди вирощування, міс.							
	1-3	6	9	12	15	18	21	1-2
Молоко, кг	3,00	-	-	-	-	-	-	0,4
Збиране молоко, кг	2,17	-	-	-	-	-	-	0,3
Силос кукурудзяний, кг	1,50	6,00	10,33	14,34	18,00	17,00	17,67	12,1
Сінаж бобових, кг	0,50	3,16	6,00	9,33	9,00	6,00	6,67	5,8
Сіно бобове, кг	0,83	1,33	1,67	1,00	0,65	-	-	0,7
Комбікорм, кг	0,67	1,67	2,17	2,17	3,00	3,67	4,00	2,4
в т.ч. премікс, г	6,7	17,0	22,0	22,0	30,0	37,0	40,0	25,
Зелені корми, кг	-	2,67	-	-	-	10,0	11,00	3,3
Солома, кг	-	-	-	-	-	1,0	1,0	0,2
Буряки кормові, кг	-	-	0,67	2,33	-	-	-	0,4
В раціонах міститься:								
Обмінна енергія, МДж	27,10	55,53	77,44	95,67	105,3	121,6	130,8	87,6
Енергетичні кормові одиниці	2,71	5,55	7,74	9,57	10,53	12,16	13,08	8,7
Кормові одиниці	2,64	4,74	6,61	8,20	9,21	10,54	11,36	7,6
Суша речовина, кг	2,44	5,56	8,09	10,24	11,16	11,96	12,94	8,8
Сирий протеїн, г	451	826	1051	1229	1330	1690	1829	120
Перетравний протеїн, г	360	465	679	790	931	1208	1243	81

**Рецептура біологічно повноцінних кормосумішей для інтенсивного вирощування бичків симентальської, лебединської, чорно-рябої порід по періодах росту
(на 1 т готового до згодовування продукту)**

Корми, поживні і біологічно активні речовини	Періоди вирощування, міс.					
	4-6	7-9	10-12	13-15	16-18	19-21
Силос кукурудзяний, кг	405	496	491	587	451	438
Сінаж бобових, кг	212	288	320	294	159	165
Сіно бобове, кг	90	80	34	21	-	-
Комбікорм, кг	113	104	75	98	98	99
Солома, кг	-	-	-	-	27	25
Зелені корми, кг	180	-	-	-	265	273
Буряки кормові, кг	-	32	80	-	-	-
В 1 т кормосумішей міститься:						
Обмінна енергія, МДж	3774	3716	3280	3437	3230	3243
Енергетичні кормові одиниці	377,4	371,6	328,0	343,7	323,0	324,3
Кормові одиниці	320	317	281	300	280	282
Суша речовина, кг	375	388	351	364	317	321
Сирий протеїн, кг	55,7	50,4	42,1	43,4	44,9	45,3
Перетравний протеїн, кг	31,3	32,6	27,1	30,4	32,1	30,8

Рецепт білково-вітамінно-мінеральної добавки (БВМД) для
бичків
при інтенсивному вирощуванні, кг

Шрот соняшниковий (або соєвий)	45
Зернобобові *	26
Висівки пшеничні	6
Діамонійфосфат	6
Монокальційфосфат	6
Кухонна сіль	6
Премікс	5
В 1 кг комбікорму міститься:	
Обмінної енергії, Мдж	9,6
Енергетичних кормових одиниць	0,96
Кормових одиниць	0,94
Сирого протеїну, г	300
Перетравного протеїну, г	260
Кальцію, г	19,4
Фосфору, г	35,8

* термічно оброблені (екструзія, прожарювання).

Рецепт преміксу для телят 1-6-місячного віку при інтенсивному вирощуванні з використанням кормового лізину (на 1 т)

Компоненти преміксу	Кількість у діючій речовині	Кількість у препаратах і солях
Вітамін А, млн. МО	2100-2150	6461-6615 г мікровіту з вмістом 325 тис. МО вітаміну А в 1 г
Вітамін D ₃ , млн. МО	230-250	1 150-1250 г відеїну з вмістом 200 тис. МО вітаміну Д в 1 г
Вітамін Е, г	1900-2100	7600-8400 г з вмістом 25% α -токоферолу
Вітамін B ₁₂ , г	2-2,5	2-2,5
Мікроелементи, г:		
цинк	4000-4100	17856-18302 г ZnSO ₄ -7H ₂ O
мідь	900-950	3813-4025 г CuSO ₄ -5H ₂ O
марганець	2100-2200	9544-10000 г MnSO ₄ - 5H ₂ O
кобальт	70-75	282-302 г CoCl ₂ - 6H ₂ O
йод	35-40	46-53 г Kj (ГОСТ 4232-74)
селен	37-38	81-83 Na ₂ SeO ₃
Лізін, кг	55	550-367 кг кормового концентрату з вмістом 10-15% монохлоргідрату лізину
Антиоксидант – дилудин, кг	38-40	38-40
Наповнювач – висівки пшеничні	До 1 т	

Відгодівля на силосно–сінажно–концентратних раціонах

- Оптимальним варіантом в більшості господарств є комбінований силосно-сінажно-концентратний тип відгодівлі бичків, що поєднує перевагу силосу, як енергетичного корму, сінажу, як протеїново–вітамінно–мікроелементного корму і концентратів в складі комбікормів.
- Використання силосно–сінажно–концентратних раціонів, в структурі яких 40-50% займає силос кукурудзяний, 25-30% сінаж бобових, 5-10%, сіно злаково-бобове, 30-35% комбікорм, забезпечує одержання середньодобових приростів на вирощування та відгодівлі 0,8-1,0 кг і передзабійної живої маси бичків симентальської, чорно-рябої, червоно-степової 550-600 кг у 18-21-місячному віці. Склад таких біологічно повноцінних раціонів силосно–сінажно–концентратного типу, що розроблено в ІТ УААН (Кандиба В.М., Михальченко С.А. в 1995-2000 роках) наведено в таблиці.
- Найбільш ефективно силосно-сінажно-концентратні раціони при відгодівлі бичків використовуються в складі повнораціонних кормосумішок, рецепти яких наведено в таблиці. В процентах за вагою в сумішах 50-60% займає силос кукурудзяний, 28-32% сінаж бобових, 3-5% сіно, 8-10% комбікорми, 3-5%, буряки (при наявності).

Фактори впливу на повноцінність годівлі та ефективність інтенсивного вирощування і відгодівлі молодняку

- 1. Вибір ефективної системи нормування годівлі**
- 2. Контроль якості кормів і збалансованості раціонів**
- 3. Вибір технології годівлі і утримання молодняку**

Шляхи і методи підвищення поживності і продуктивної дії раціонів для інтенсивного вирощування і відгодівлі молодняку

1. Балансування раціонів за сучасними деталізованими нормами годівлі (24-28 показниками)
2. Підвищення якості кормів до вимог 1 класу стандартів ДСТУ
3. Оптимальне подрібнення грубих і соковитих кормів і приготування повнораціонних кормосумішей
4. Оптимальна кратність роздавання кормів і кормосумішей мобільними змішувачами-роздавачами на кормові столи
5. Раціональне використання пасовищ за порціонною, загінною технологією випасання